Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Strategol 2024-2028

Cyflwyniad

Ers ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-24 diwethaf, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno ymrwymiadau pellach gan gynnwys Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol, y Cynllun Gweithredu LHDTC+, y Cynllun Gweithredu ar Anabledd a Chynllun Hyrwyddo Cydraddoldeb Rhwng y Rhywiau. Mae'r cynllun hwn yn cyfrannu at gyflawni'r uchelgeisiau pwysig yma.

Un diweddariad arwyddocaol o safbwynt hyn yw bod Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr wedi bod yn falch o gytuno i gryfhau ymhellach hawliau plant a phobl ifanc sydd wedi derbyn cefnogaeth gan y system gofal. Fel cyngor, rydym yn cydnabod bod pobl sydd â phrofiad o fod mewn gofal yn wynebu rhwystrau sylweddol a all effeithio eu holl fywyd. Byddwn felly yn ystyried hon yn nodwedd warchodedig yn yr un modd ag y mae oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhywedd a chyfeiriadedd rhywiol.

Mae'n hanfodol ein bod yn gwerthfawrogi ac yn gwneud y gorau o alluoedd a chyfraniadau pawb yn ein cymunedau. Yr amcanion a'r gweithredoedd a amlinellir yn y cynllun hwn yw'r pethau rydym wedi ymrwymo i'w cyflawni dros y pedair blynedd nesaf er mwyn sicrhau bod pawb yn ein sir yn gallu cyflawni i'w llawn botensial.

Amcan 1 - Mynediad at wasanaethau

Gwella'r profiad a'r canlyniadau i'n cwsmeriaid, gan sicrhau bod gan bob preswylydd fynediad teg i'r gwasanaethau maent eu hangen.

Pam mae hyn yn bwysig?

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 a Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn ei gwneud yn angenrheidiol i awdurdodau lleol hyrwyddo cyfle cyfartal a dileu gwahaniaethu. Mae sicrhau mynediad i wasanaethau yn rhan hanfodol o gwrdd â'r ymrwymiadau cyfreithiol hyn. Gwelwn felly bod gwella mynediad at wasanaethau yn helpu i sicrhau bod holl aelodau'r gymuned, waeth beth fo'u nodweddion gwarchodedig (megis oedran, anabledd, hil neu rywedd) gyfranogi'n llawn mewn cymdeithas ac elwa o adnoddau cyhoeddus. Yn ogystal, mae'n bosib y gall rhai grwpiau wynebu rhwystrau o ran cael mynediad at wasanaethau oherwydd amrywiol ffactorau megis iaith, hygyrchedd corfforol neu wahaniaethau diwylliannol. Drwy ganolbwyntio ar hygyrchedd, gall awdurdodau lleol adnabod a mynd i'r afael gyda'r gwahaniaethau hyn.

Canlyniad Sicrhau bod ein hymwneud â phreswylwyr yn gyson ac yn gynhwysol a'i fod yn datblygu ymhellach gysylltiadau gyda grwpiau amrywiol ac sy'n cael eu tangynrychioli.		
Gweithred	Cyfrifoldeb	Amserlen
Sicrhau bod holl gyfathrebiadau a deunyddiau'r cyngor ar gyfer y cyhoedd yn gynhwysol ac yn gynrychioladol o gymunedau LHDTC+ a lleiafrifoedd ethnig.	Y Tîm Cyfathrebu, Marchnata ac Ymgysylltu	Tachwedd 2026
Cynnal sgyrsiau diffuant ac ystyrlon gyda phreswylwyr, gan gynnwys rhoi'r arolwg preswylwyr ar waith.	Tîm Ymgysylltu	Ebrill 2025
Gwella mynediad at wasanaethau drwy sicrhau bod cyfathrebiadau i breswylwyr mewn fformatau hygyrch megis BSL, Darllen yn Hawdd a-fformatau heb fod yn ddigidol	Y Tîm Cyfathrebu, Marchnata ac Ymgysylltu	Mawrth 2025
Diweddarwyd yr Asesiad o’r Effaith ar Gydraddoldeb i gynnwys tlodi fel nodwedd warchodedig yn unol â’r ddyletswydd statudol.	Y Tîm Cydraddoldeb	Tachwedd 2024
Cynnal digwyddiadau cymunedol, hyrwyddo cydlyniad cymunedol cadarnhaol a dathlu amrywiaeth	Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Ebrill 2025

Amcan 2 - Amddiffyn ein pobl fwyaf bregus

Sefydlu polisïau a gweithdrefnau cynhwysfawr sy'n diogelu ac yn cefnogi hawliau a lles ein poblogaethau mwyaf bregus mewn ffordd effeithiol, gan gynnwys plant, pobl hŷn, pobl ag anableddau, rhai sy'n profi digartrefedd neu dlodi a rhai sy'n cael mynediad ar ofal a chefnogaeth gan y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Pam mae hyn yn bwysig?

Mae gan awdurdodau lleol ddyletswydd gofal i warchod y rhai sydd mewn mwyaf o berygl yn ein cymdeithas. Nid yn unig yw hyn yn rheidrwydd moesol ond y mae hefyd yn ofyn cyfreithiol o dan amrywiol gyfreithiau Cymru a'r DU, gan gynnwys Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Cydraddoldeb 2010.

Canlyniad Sicrhau bod gan y bobl fwyaf bregus yn ein cymunedau fynediad at wasanaethau sy'n eu cynorthwyo i fyw heb ofni trais neu gam-drin, a'u bod yn cael eu trin â pharch.		
Gweithred	Cyfrifoldeb	Amserlen
Gweithio'n gydweithredol er mwyn cefnogi digwyddiadau Pride drwy'r brand 'Cynghorau Balch'. Dangos ein hymrwymiad i'r gymuned LHDTC+ a'n gweithlu drwy ddatblygu polisïau ac arfer ar draws yr holl awdurdodau lleol sydd yn gysylltiedig gyda Chynghorau Balch	Addewid Cydraddoldeb	Ebrill 2025
Gwella ymwybyddiaeth a chanlyniadau troseddau casineb drwy ddatblygu gweithgareddau wedi'u targedu i sicrhau bod dioddefwyr a dioddefwyr posib troseddau casineb yn ymwybodol o'r broses adrodd a sicrhau bod ganddynt ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau cefnogi sydd ar gael iddynt.	Tîm Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Ebrill 2025
Parhau i weithio'n gydweithredol gyda Heddlu De Cymru a Chefnogi Dioddefwyr	Tîm Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Rhagfyr 2025
Gweithio gyda phartneriaid i drefnu digwyddiadau a gweithgareddau i hyrwyddo wythnos Ymwybyddiaeth Troseddau Casineb (Hydref)	Tîm Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Rhagfyr 2025

Hyrwyddo'r ap StreetSnap Rhannu unrhyw gyfleoedd hyfforddi perthnasol gyda phartneriaid	Tîm Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Rhagfyr 2025
Gweithio gydag ysgolion er mwyn datrys tensiynau a chyfeirio at gefnogaeth lle mae'n angenrheidiol.	Tîm Partneriaeth Diogelwch Cymunedol	Rhagfyr 2025
Datblygu dull addysg gyfan tuag at drais yn erbyn menywod, camdriniaeth yn y cartref a thrais rhywiol	Tîm VAWDASV	Rhagfyr 2025
Gweithio gydag ysgolion i sicrhau bod y naw elfen o'r dull ysgol gyfan yn cael eu gweithredu ym mhob ysgol ym Mhen-y-bont ar Ogwr	Tîm VAWDASV	Rhagfyr 2025
Gwella ymwybyddiaeth o sut i adrodd am drais yn erbyn menywod, camdriniaeth yn y cartref a thrais rhywiol a'r cymorth sydd ar gael	Tîm VAWDASV	Rhagfyr 2025
Adnabod tair ymgyrch flynyddol a chynllunio a chyflawni gweithredoedd priodol er mwyn gwneud y gorau o'u traweffaith gan gynnwys rhai ar gyfer: Pobl hŷn, pobl ag anableddau	Tîm VAWDASV	Rhagfyr 2025

Amcan 3 - Safonau Byw

Mynd i'r afael â thlodi a chefnogi byw'n annibynnol drwy ystyried effaith unrhyw benderfyniadau neu newidiadau i bolisïau o dan y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol. Rhoi ystyriaeth i wasanaethau hanfodol ac effaith digartrefedd, costau byw ac effeithiau niweidiol ar unigolion.

<u>Pam mae hyn yn bwysig?</u>

Sicrhau bod safonau byw addas yn helpu i gwrdd ag anghenion dynol sylfaenol megis tai, maeth a gofal iechyd. Drwy ganolbwyntio ar safonau byw yn uniongyrchol mae'n mynd i'r afael â thlodi a'i draweffaith pellgyrhaeddol ar unigolion a chymunedau.

Mae tystiolaeth yn dangos bod cydberthynas cryf rhwng safonau byw gwell a gwell iechyd corfforol a meddyliol.

<u>Canlyniad</u> Mynd i'r afael â thlodi a chefnogi byw'n annibynnol drwy ystyried effaith unrhyw benderfyniadau neu newidiadau i bolisïau o dan y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol		
Gweithred	Cyfrifoldeb	Amserlen
Parhau i gefnogi ac adrodd ar gynnydd nifer y bobl sydd wedi'u heithrio'n gymdeithasol sy'n cael mynediad at gefnogaeth	Cyflogadwyedd Pen-y-bont ar Ogwr	Ebrill 2025
Parhau i gefnogi ac adrodd ar nifer y bobl sy'n cael mynediad at gefnogaeth iechyd meddwl a chorfforol sy'n arwain at gyflogaeth	Cyflogadwyedd Pen-y-bont ar Ogwr	Ebrill 2025
Parhau i gefnogi ac adrodd ar y gwaith effeithiol rhwng gweithwyr allweddol a gwasanaethau ychwanegol	Cyflogadwyedd Pen-y-bont ar Ogwr	Ebrill 2025
Parhau i gefnogi ac adrodd ar nifer y bobl sy'n profi llai o rwystrau strwythurol at gyflogaeth ac i mewn i ddarpariaeth sgiliau	Cyflogadwyedd Pen-y-bont ar Ogwr	Ebrill 2025

Cynhyrchu arweiniad a chefnogaeth ar gyfer staff ynghylch ychwanegu bod â phrofiad o fod mewn gofal i'r grwpiau sy'n cael eu gwarchod	Rheolwr Cydraddoldeb	Mawrth 2025
Sicrhau bod y cyflog Byw Gwirioneddol yn cael ei roi i bob un o weithwyr y cyngor er budd y rhai sydd ar y graddfeydd cyflog isaf.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Hyrwyddo iechyd a lles gweithwyr drwy bartneriaethau gyda Halo, y cynllun Beicio i'r Gwaith	Adnoddau Dynol	Mawrth 2025
Adrodd ar gyfanswm nifer y cartrefi sy'n gymwys, rhai sy'n ddigartref yn anfwriadol ac mewn angen o ran blaenoriaeth yn cael ei gyflwyno i'r awdurdod yn flynyddol.	Ymgynghorydd Datrysiadau Tai	Tachwedd 2025
Adrodd ar gyfanswm nifer y teuluoedd digartref sy'n cael eu cartrefu dros dro gan eich awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn.	Ymgynghorydd Datrysiadau Tai	Tachwedd 2025
Cyfanswm nifer y ceisiadau am Brydau Ysgol Am Ddim sy'n cael eu dyfarnu'n flynyddol.	Y Tîm Buddion	Tachwedd 2025
Cyfanswm nifer o geisiadau Grantiau Gwisg Ysgol Benodol sy'n cael eu dyfarnu'n flynyddol.	Y Tîm Buddion	Tachwedd 2025
Cyflawni'r Rhaglen Bwyd a Hwyl Ysgolion cenedlaethol, yn ddibynnol ar ariannu mewn ardaloedd lleol y cytunwyd arnynt.	Y Tîm Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant	Yn flynyddol - Tachwedd 2025

Amcan 4 - Cyfranogiad ac Ymgysylltu

Annog pobl a chymunedau i gymryd rhan a dangos diddordeb mewn materion sy'n bwysig iddyn nhw, ac i ddylanwadu ar y penderfyniadau sy’n effeithio ar eu bywydau. Adeiladu a chynyddu perthnasoedd o ansawdd dda gyda chymunedau er mwyn sicrhau bod ffocws ar yr hyn sy'n bwysig iddyn nhw.

<u>Pam mae hyn yn bwysig?</u>

Mae'r amcan hwn yn sicrhau bod lleisiau a safbwyntiau amrywiol yn cael eu clywed fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Mae gwaith ymgysylltu yn galluogi i breswylwyr gael dweud eu dweud ac i gyfrannu at ddylanwadu ar eu hardaloedd a'u gwasanaethau lleol. Mae mewnbwn gan grwpiau amrywiol yn arwain at bolisïau a gwasanaethau mwy effeithiol a pherthnasol, felly mae ymgysylltu mewn ffordd ragweithiol yn meithrin ymddiriedaeth rhwng y gymuned â llywodraeth leol.

<u>Canlyniad</u> Annog pobl a chymunedau i gymryd rhan a dangos diddordeb mewn materion sy'n bwysig iddyn nhw, ac i ddylanwadu ar y penderfyniadau sy’n effeithio ar eu bywydau.		
Gweithred	Cyfrifoldeb	Amserlen
Adolygu cynnwys ar-lein a'r cyfryngau cymdeithasol er mwyn gwella amlygrwydd ac annog hygyrchedd.	Y Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu/Rheolwr Cydraddoldeb	Ebrill 2025
Symleiddio'r broses ymgynghori drwy ddosbarthu a rhoi'r ffurflen ar-lein ar waith a gwneud asesiad traweffaith cydraddoldeb yn orfodol fel rhan o'r broses gychwynnol.	Rheolwr Cydraddoldeb	Ionawr 2025

Gwella ymgysylltu cymunedol drwy hyrwyddo cyfle cyfartal, gwaredu rhwystrau a darparu digwyddiadau estyn allan ac ymgysylltu hygyrch a chynhwysol. Dathlu amrywiaeth a chefnogi cymunedau sydd ar y cyrion	Cydlyniad Cymunedol Rhanbarthol	Mawrth 2025
Adeiladu cymunedau cydnerth drwy fonitro tensiynau oddi mewn i'r gymuned a hyrwyddo prosiectau cymunedol sy'n seiliedig ar gydlyniad.	Cydlyniad Cymunedol Rhanbarthol	Ebrill 2025
Gwnewch y gorau o Fis Hanes Pobl Dduon (Hydref) drwy weithio'n agos gyda phartner i amlygu realiti effaith negyddol anghydraddoldeb hiliol a dathlu'r cyfraniad a wneir gan gymunedau ethnig i'n bywyd lleol a chenedlaethol. Cydweithio gyda sefydliadau partner megis Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen i hyrwyddo a chodi ymwybyddiaeth.	Rheolwr Cydraddoldeb	Tachwedd 2025

Amcan 5 - Dysgu

Hyrwyddo mynediad cyfartal at ddysgu o ansawdd dda i bob myfyriwr, waeth beth fo'u cefndir economaidd-gymdeithasol, gallu, oedran neu gefndir ethnig. Cefnogi amrywedd, cydraddoldeb a chynhwysiant ym mhob peth.

Pam mae hyn yn bwysig?

Gall cyfleoedd dysgu helpu i dorri cylchdro o fod o dan anfantais a hyrwyddo symudedd cymdeithasol cadarnhaol ac ar yr un pryd mae'n annog dysgu gydol oes, helpu cymunedau i addasu i dirweddau economaidd a chymdeithasol sy'n newid/

Mae hefyd yn hyrwyddo dealltwriaeth a pharch at ddiwylliannau amrywiol o fewn y gymuned a gall mentrau dysgu wedi'u targedu helpu i fynd i'r afael â gwahaniaethau addysgol ymysg gwahanol grwpiau. Mae tystiolaeth gyffredinol yn awgrymu bod addysg yn gysylltiedig gyda gwell ymwybyddiaeth o iechyd a deilliannau iechyd gwell.

Canlyniad Dylai pawb sy'n cael mynediad at addysg fod yn rhydd rhag gwahaniaethu, bwlio a cham-drin mewn sefydliadau addysgol.		
Gweithred	Cyfrifoldeb	Amserlen
Darparu adroddiadau rheolaidd am ddigwyddiadau sy'n gysylltiedig gyda gwahaniaethu sy'n cael eu casglu gan ysgolion a'u rhannu gyda'r timau addysg.	Rheolwr Cydraddoldeb ac Addysg	Tachwedd 2025
Adnabod tueddiadau ac adolygu strategaethau gwrth-fwlio/ troseddau casineb fel bod datrysiadau effeithiol mewn lle	Rheolwr Cydraddoldeb ac Addysg	Rhagfyr 2024
Sefydlu'r Grŵp Cydraddoldeb EEYYP er mwyn dadansoddi data ynghylch digwyddiadau'n gysylltiedig ag achosion o wahaniaethu o fewn ysgolion.	Addysg	Medi 2025
Yn unol ag ARWAP ein nod yw gwella profiad Dysgwyr Du, Asiaidd ac o Gefndiroedd Ethnig Lleiafrifol drwy: • Sicrhau bod ysgolion yn adrodd yn gyson. • Rhannu arfer da rhwng ysgolion drwy amrywiaeth o fforymau. • Gwrando ar brofiadau dysgwyr	Addysg	Medi 2026

Amcan 6 - Cyflogaeth

Hyrwyddo gweithle mwy cynhwysol sy'n rhoi gwerth ar amrywedd. Hyrwyddo gweithlu mwy cynhwysol a gwella cyfranogiad, lles a chyfleoedd datblygu ar gyfer rhai â nodweddion gwarchodedig.

Pam mae hyn yn bwysig?

Mae'r amcan hwn yn cydnabod mai nid dim ond rhywbeth sy'n ymwneud â mantais economaidd yw cyflogaeth, ond hefyd urddas, pwrpas a chydlyniad cymdeithasol. Mae'n ffactor allweddol sy'n rhan o greu cymdeithas decach, fwy ffyniannus.

Canlyniad **Gwella amrywiaeth yn ein gweithlu**		
Cam Gweithredu	**Cyfrifoldeb**	**Amserlen**
Datblygu rhwydweithiau staff er mwyn darparu cymorth a chyfleoedd i fod yn gynhwysol sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r grwpiau gwarchodedig.	Rheolwr Cydraddoldeb	Rhagfyr 2025
Diweddaru'r datganiad Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant. Hyrwyddo amrywiaeth a chynhwysiant mewn cyflogaeth ac yn y gweithle.	Rheolwr Adnoddau Dynol a Chydraddoldeb	Mawrth 2025
Datblygu gwybodaeth am ein gweithlu drwy gasglu ac annog pobl i gwblhau gwybodaeth bersonol sensitif a hynny drwy gyfrwng priodol.	Adnoddau Dynol	Mawrth 2025
Defnyddio data meintiol ac ansoddol (gan gynnwys profiad bywyd) er mwyn monitro a gwella profiad recriwtio, cadw ac ymadael.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2028
Ynghyd â'r Tîm Cydraddoldeb, hyrwyddo ymgyrchoedd ymwybyddiaeth sy'n gysylltiedig â nodweddion gwarchodedig	Rheolwr Adnoddau Dynol a Chydraddoldeb	Yn flynyddol - Ebrill 2025
Parhau i dalu'r cyflog Byw Gwirioneddol (yn ddibynnol ar Ddyfarniad Cyflog) i bob un o weithwyr y cyngor er budd y rhai sydd ar y graddfeydd cyflog isaf.	Adnoddau Dynol	Yn flynyddol - Ebrill 2025
Adrodd ar fwlch cyflog rhywedd, lleiafrif ethnig ac anabledd.	Adnoddau Dynol	Yn flynyddol - Ebrill 2025

Adolygu'r ddarpariaeth e-ddysgu bresennol er mwyn sicrhau bod hyfforddiant cydraddoldeb ac amrywiaeth priodol a pherthnasol ar gael, gan gynnwys yr adran ar ddeddfwriaeth cydraddoldeb y modiwl cynefino corfforaethol gorfodol.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Annog mwy o gyfranogiad mewn hyfforddiant cydraddoldeb ac amrywiaeth a Chynefino Corfforaethol	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Adolygu arferion recriwtio er mwyn sefydlu p'un a oedd tynnu dull adnabod personol yn rhesymol.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2026
Sefydlu'r nodwedd warchodedig newydd - Profiad o fod Mewn Gofal o fewn dogfennau AD a'r broses recriwtio.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Cynnig sesiynau gweithdy holi ac ateb ar gyfer pobl ifanc sydd â phrofiad o fod mewn gofal er mwyn eu cynorthwyo i ymgeisio am swyddi.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Hyrwyddo a monitro cyfleoedd cyflogaeth i grwpiau ethnig er mwyn gwella cynrychiolaeth o fewn y gweithlu	Adnoddau Dynol	Ebrill 2028
Parhau i fod yn gyflogwr hyderus o ran anabledd a chynyddu statws y cyngor i 'arweinydd anabledd'.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2026
Adolygu'r protocol menapos yn unol â menter Tlodi Misglwyf Llywodraeth Cymru a chefnogi misglwyf.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2025
Hyrwyddo iechyd a lles pob gweithiwr gan sicrhau bod y cymorth a'r adnoddau yn gyfredol ac wedi'u diweddaru.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2028
Darparu hyfforddiant cydraddoldeb sy'n cynnwys anghenion pobl LHDTC+ i bawb.	Adnoddau Dynol	Ebrill 2028
Darparu hyfforddiant cydraddoldeb a rhagfarn ddiarwybod i gynghorwyr er mwyn annog mwy o gyfranogiad yn yr hyfforddiant	Gwasanaethau Democrataidd	Yn flynyddol - Ebrill 2028